

nik »Slovenskega gospodarja«, ki tako neustrasno brani siromašni kmečki stan, nam prihaša razne novice in dopise iz vseh strani, med med njimi tudi dostikrat iz Polenšaka. V njem so tudi lepe povesti izpod peresa nam tako priljubljenega g. Januša Goleca in drugi zelo zanimivi članki. Prazen je izgovor, da bi pri hiši ne zmogli borih 32 Din za celoletno naročnino tako lepega lista. Naj bi v naši župniji ne bilo hiše, kjer bi ne bil na prvem mestu naš »Slovenski gospodar«! — Med nebeške krilatce se je preselila dušica 1 teden starega Janžekoviča Frančka iz Polenec. Naj tam pred nebeškim tronom prosi usmiljenja za nas vse, ki bomo prej ali slej tudi prišli za njim. — V cerkvi Sv. Lovrenca v Slov. goricah je dne 21. januarja obljubil večno zvestobo Kecec Alojz, krojač in sin cerkvene viničarke na Kamenšaku, Hvalec Katiki iz Rotmana. Dne 28. januarja pa so stopili pred oltar polenske Marije ter rekli tako odločujoči »hočem« Megla Alojz, posestniški sin iz Hlaponc, in Plohl Gera, kmečka hči iz Brezovec, ki se je zdaj preselila na možev dom v Hlaponce. Posestniški sin in kovač Šegula Tine iz Polenšaka in Kovačec Micka iz Hlaponc. Odšel je s svojo mlado 19letno ženo na njen lepi dom. Bil je kot fant dober zvonar ob slovesnih prilikah in praznikih, ko je treba lepo trijančiti. Upamo, da bo tudi še zanaprej kot mož izvajal iz njemu tako priljubljenega zvona lepo ubrane glasove. Vsem tem parom želimo obilega blagoslova iz nebes in vse najboljše v novem stanu!

Savinjska dolina. Vsi tisti, ki živijo ob Savinji ter imajo svoje posestvo ob njej, že leta in leta s strahom gledajo, kako jim ob vsakem večjem deževju voda odnaša rodovitno zemljo, kako jim krči njive in travnike. Kardakoli je nastalo kakšno neurje, že je bil v sirahu naš kmet, da mu Savinja odtrga zopet kos zemlje, da mu poplavi njegove s trdom in znojem obdelane njive. Romale so sicer prošnje sem in tja, da bi se odpomoglo našemu kmetu od te nevarnosti, da bi se vendar enkrat začelo z regulacijo Savinje, toda brez vidnega uspeha. Zato ni čudno, da so postali ljudje malodušni, da so gledali s strahom v bodočnost. Poleg silne gospodarske stiske, ki jih tlači že nekaj let, ko so kmečki pridelki pod vsako ceno, še ta neprestana nevarnost pred poplavi ter je ponekod ogro-

žen celo domovje! Že škoda, ki jo je napravila Savinja v zadnjih par letih, gre v težke milijone. Vsem je še v živem spominu strahotna poplava v septembru predlanskega leta, ko je uničila toliko najplodnejšega polja ter vdrala v stanovanja in gospodarska poslopja. Marsikdo, ki je imel ob strugi travnik, ki je dal po nekaj voz krme, ga sedaj nima več. Sicer se je lansko leto na nekaterih najpotrebnejših mestih že vendar začelo z regulacijo, pa se je moralo delo radi pomanjkanja sredstev prekiniti. Zato smo vsi s tem večjo radostjo sprejeli vest, da je banska uprava odredila redne tozadevne posve-tovalne sestanke, ki se bodo vršili v Celju, ter s tem pokazala resno voljo, da se že enkrat odpomore težavnemu stanju tučajšnjega prebivalstva in se struga Savinje spravi v red. Kakor smo slišali, se pričakuje, da bo finančno ministrstvo že v bližnjih dneh odobrilo izvedbo regulacijskih del v režiji banske uprave ter se bo z delom pričelo, čim bo čas za to primeren. Ta potret vsi iskreno pozdravljamo!

Št. Janž pri Velenju. Mesec januar je mesec računov, statistik in občnih zborov. Tudi od nas najprej nekaj statistike. V preteklem letu je bilo v župniji, ki šteje 1093 duš, 28 rojstev, med njimi 3 nezakonski; umrlo jih je 15, izmed teh 6 otrok; poročenih je bilo 9 parov. Sv. obhajil je bilo 7388, za 1193 več, kot leta 1933, torej pride na osebo letno 6.76 sv. obhajil. — Dne 13. januarja je imela podružnica SVD v Slomškovi dvorani svoj občni zbor, na katerem je predaval strokovni učitelj g. Fr. Vardjan iz Št. Jurija ob južni žal. In se je izvolil večinoma stari odbor. Samo nekaj odbornikov je zamenjalo svoja mesta. Tako je postal predsednik nad vse delavni in živahni doseđani tajnik g. Povh Alojzij, mestni tajnika in blagajnika sta pa prevzela mlada sadjarja Podpščan Baltazar in Videmšek Mihael. Bog daj, da bi mlada podružnica pod novim, kakor upamo, tudi živahnim vodstvom stalno rasla in se krepila v korist celopnemu prebivalstvu in njegovemu gospodarstvu. — Dne 20. januarja je imelo v Slomškovi dvorani popoldne po večernicah slov. katoliško izobraževalno društvo s svojim pevskim, tamburaškim, dramatskim in dekliškim odsekom svoj 23. občni zbor s pestrimi

ASPIRIN
ASPIRIN
A
A
A
A
A
A
ASPIRIN

Jamstvo za pristnost Aspirin tablet proizvedenih BAYER-jev križ!

ASPIRIN
proti vsem bolečinam in boleznim, ki izhajajo iz prehlada.

BAYER

Oglas je reg. pod št. Dr. 23762 od 19. XI. 1934.

sporedom. Nastopil je moški, ženski in mešani društveni pevski zbor z izbranimi pesmimi, slišali smo poročila odbornikov, ki so bila zadovoljiva in pokazala v danih razmerah še precejšnjo živahnost delovanja. Društvo je v preteklem letu proslavilo 60letnico službe tukajšnjega organista in priredilo lepo akademijo na čast škofu ob priliki svete birmе. Odbor se je enoglasno potrdil stari z izjemo, da se je izvolil Košan Mirko namesto bivšega podpredsednika, ki je sedaj pri vojaših. Občnega zbora, ki ga je vodil predsednik, posestnik Lesjak Metod, se je udeležilo vkljub hudi zimi in drugotni zaposlitvi mnogih članic, še dokaj mladine. Razni odseki so sedaj že pridno na delu, da čim lepše dovršijo od občnega zbora začetno nalogo za bodočo zimsko sezono. Kako jo bodo dovršili, bo to že še poročali. Pripominjam, da sodeluje pri društvu poleg imenovanih odsekov v smislu Katoliške akcije na svoj način tudi dekliška Marijina družba in I. red ter so s slovesno obhajali štiri mladinski prazniki s skupnim sv. obhajilom. V ponedeljek dne 21. januarja so Marijina družba, dekliški krožek in društvo samo spremljali svojo članico Trža. Cecilijo do poročenega oltarja. Že zunaj cerkve so družbenke vzele po svoji prednici gniljivo slovo od svoje sestre in zi skupno

jo pošiljatev prascev. Razdelil jih je med domačine ter jih polagoma prepričal o tem, da je svinjsko meso boljše od človeškega. Divjaki so naposled res sprejeli navado in začeli klati svinje, tembolj, ker so se lahko prepričali, da je prašič za zakol vedno pri roki, dočim je bilo treba prej vedno potiskati — kakšnega misijonarja, ki se je pa seveda tudi branil.

Afrika — zibelj človeštva.

Znani afriški raziskovalec Leon Frobenius pripravlja svojo »zadnjo« ekspedicijo na ekvator (ravnik). (Frobenius je star že 60 let.) Nemška zemljepisna družba mu je dala v ta namen deset po-

na dnu z dračjem zadelano ozko luknjo, iz katere je puhtel mrzel zrak. Koj mi je bilo jasno, da smo pred vhodom v votlino. Odstranili smo dračje ter razno drugo navlako. Iz očiščene dupline nas je hladil puh zraka, ki je moral prihajati iz globin.

Jamarja Jožeta sva navezala s Tonetom na vrh. Priseči sva mu morala, da ga bova spuščala prav počasi in ga izvlekla pri priči, če bi mu grozila kaka opasnost.

Komaj in komaj se je stiščal dedec z lučjo skozi luknjo, drčal nekaj časa po vrvi in zavpil kmalu, da je na trdih tleh. Čula sva iz jame poročilo, da se nahaja Joža v prostorni cerkvi in mu lahko slediva brez nevarnosti. Pritrdila sva vrv za deblo bukve in že sva bila pri jamarju.

Nad nami in pred nami prostorna kapniška jama, daleč nekje v globini šumljanje tekoče vode... Nekaj časa smo se čudili čudesom narave, kakoršna je gledal ter se jim glasno čudil dobri Palošek prvič v življenju.

Sicer medla luč svetilke me je koj poučila, da mi nismo odkritelji jame. Na raznih mestih so bili sledovi ognjišč, po kotih ostanki povsem preperelih

desk, cunje, par težko okovanih palic z nekakimi krožniki iz debele železne pločevine na enem koncu je bilo še v prav dobrem stanju. Ravno težke palice, kakoršnih dotlej nisem videl, so mi bile uganka. Za raziskovanje jam služijo povsem drugačne palice, nego so bile te z dolgimi ostrinami ter krožniki. Ponudil sem najdbo tovarišema.

Joža je palico samo ošvignil z očmi, pokazal s kazalcem na svoje čelo in razlagal:

»Zdaj znam, kje smo in kaj smo odkrili. To so palice tobakarjev. Tobakar ali tihotapec z duhanom je moral imeti tako palico, na katero je naslanjal svoj težki tovor in se odpočival. Ostrino je zapil tobakar v zemljo. Preko ram in prs je nosil na hrbtu v plateni veliki vreči ali »punklju« do 100 kg tobaka. Težki »punkelj« je naslonil na krožnik palice in se odpočil ter si nekoliko opomogel za sapo. Odpočivanja na opisani način so se posluževali tobakarji, če so jih preganjali financarji in so jo brisali pred njimi s težkimi tovari. Na pobegu ni imel časa, da bi bil zavsem odložen tesno zvezani in na hrbet pritrjeni punkelj. Za nekaj trenutni oddih na palici je bilo tudi v sili še vedno dovolj prilike in časa.«

Knjižnica Sl. gospodarja.

Zemljiška knjiga Din 5.—

Kako si sam izračunam davek Din 4.—

Zaščita kmetov Din 5.—

Naročniki »Slov. gospodarja« dobijo vse vezke te knjižnice za polovično ceno. V letu 1935 bo izšlo še precej teh knjižic, tako da bodo naročniki »Slov. gospodarja« s to ugodnostjo prihranili celotno naročnino in še več! Zato priporočamo vsem, da ostanejo naročniki »Slovenskega gospodarja« ter tudi drugim povedo o tej ugodnosti!

Naročniki, naročajte knjižice na naslov: Uprava »Slov. gospodarja« Maribor, Koroška cesta 5, in pristanite, da kot naročnik plačate le polovico. Ostali pa na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in v Ptuju.

z dekliškim krožkom zapele pred poroko in po poroki pri družbenem obhajilu še eno pesmico. Po primernem nagovoru duhovoditelja je dala roko in srce sebi enakovrednemu možu, tudi Marijinemu družbeniku iz Stranic, Noner Markotu v večno zvesto življenjsko skupnost. Pri slovesni sv. maši, ki jo je daroval šentjoški g. župnik Čarf Mihael, je vneto prepeval družbeni pevski zbor. Novoporočenca sta skupno z vso Marijino družbo pristopila med sv. mašo k sv. obhajilu. Lep. in spodbudne so take poroke; zato je bila cerkev polna vernikov. Novoporočencema naš najiskrenejšo čestitke!

St. Ilj pri Velenju. V nedeljo dne 27. januarja je imela tukajšnja gasilska četa v šoli svojo letno skupščino. Skupščina je bila zelo dobro obiskana. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je četa zelo lepo napredovala in je celo leto marljivo delo-

vala. Inventar gasilske čete se je zelo pomnožil. Gasilci, le tako naprej po začrtani poti! — Popoldne istega dne je gasilska četa priredila v šoli igro »Zaklada«. Prireditev je kljub slabemu vremenu (snežilo je kot za stavo) zelo dobro uspela. Učna soba je bila nabito polna ljudi, kakor ribe v skatlicah so bili. Veliko je bilo tudi tujcev iz drugih krajev. Iskrena van. hvala, da ste prišli v tako slabem vremenu na našo prireditev. Igra »Zaklada« je vzela iz kmečkega življenja. Prav vsi igralci so v splošnem rešili svoje vloge dobro. — Kakor se čuje, bo četa priredila zopet v kratkem igro in sicer malo bolj veselo in živahno. Zato pa že vabi sedaj, da se igre udeležijo vsi domačini in tudi iz drugih krajev: Klepec.

St. Ilj pri Velenju. Sadjarska podružnica je zborovala dne 13. januarja v društveni dvorani. Predaval je g. sreski referent Stropnik o sadjarstvu. Razpravljalo se je ob tej priliki tudi o napravi sadne sušilnice. Podružnici načeljuje posestnik Lovro Glinšek, tajništvo vodi Dolinšek Blaž, blagajno Gril Franc. Pomnožimo število organiziranih sadjarjev tudi v našem sadjarskem okolišu!

Gornjigrad. Smrti se še dobro upiramo, pa vendar je pretekli mesec pobrala že dva. Prva je bila Rozalija Pustoslemšek, takoj za njo pa Franc Matek, brat rajnega lavantinskega prošta Martina Mateka. Oba sta bila že v visoki starosti. Naj počivata v miru, ostalim domačim naše iskreno sožalje! — Pa ki smo imeli v tem predpustu že dve. Pripravljenih je še več, vendar jih zadržuje huda gospodarska kriza. — Kakor povsod drugod, obstoja tudi pri nas bratovščina Jeruzalemskega osla, ki ima v svoji sredi celo boljše »naprednjake«, da zastopajo v javnosti njene interese. — Taznih predstav in predstav se v našem mestecu ne manjka, a jih kmečki ljudje ne obiskujejo, ker se vse vrše pod neljubo jim firmo. Tembolj pa se splošno pogrešajo resne in podučne prireditve, ki so prenehale v kaplanijski dvorani z razpustom bivšega katoliškega prosvetnega društva. Na vsak način bi bilo potrebno, da se poživi to, kar je še pred dvema letoma tako bujno cvetelo. Saj imamo svojo lastno dvorano in nanovo okusno prenovljen oder. Ali ni škoda vseh onih lepih knjig, ki se praše in plesne v sedanji knjižnici? Mladina jih tako

zelo potrebuje, a ker jih ni, si išče zabave po drugod.

Vransko. Pravijo, če v novem letu ženska prva umrje, da bo potem smrt tisto leto v prvi vrsti pobirala Evine hčere. Res si je božja deklica izbrala za svoji prvi žrtvi v tem letu najprej dve ženski, naenkrat pa je s svojo bridko koso neusmiljeno zamahnila po moški vrsti in pod njenim krutim zamahom sta padla skoraj istočasno dva moža. Torej bo tudi letos šlo po vrsti: nekaj žensk in nekaj moških. Umrli je pretekli teden 82letni prevžitkar Matija Radišek iz Ločice. Nekaj ur pred njim pa je zatisnil oči daleč okrog znani in splošno priljubljeni mož Pavel Šmid, po domače Dolinšek iz Zahomec. Rajni je bil kremen katoliški značaj, poštenjak od nog do glave, kakršnih je malo v naši fari. Bog je obilno blagoslovil njegov zakon in mu dal 11 otrok; tri je pa imela vdova, ki jo je poročil, že iz prvega zakona. Štirje so zdaj že poročeni. Pokojnik je bil izvrsten gospodar in je svoj dom vzorno uredil. Gotovo ga je pri tem podpiral ljubi Bog, kateremu je bil rajni s svojo družino z vsem srcem vdan. Hi, tro po ustanovitvi posojilnice je bil izvoljen v njeno nadzorstvo. Rajni je bil tudi navdušen lovec. Zato so mu lovski tovariši na grob poklonili lep venec, kakor tudi posojilnica. V družbi je bil poln zdravega humorja, zato ga je nešteto parov hotelo imeti na gostijah za svojega starešino. Umrli je v starosti 66 let. Njegovega pogreba se je domala udeležila skoraj vsa fara. Cerkveni pevski zbor mu je na grobu zapel lepo žalostinko »Gozdič je že zelen.« Naj počiva v miru in Bog mu hoji plačnik za njegova dobra dela.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Po daljšem predledku skoro dveh let smo imeli na Stefanovo dne 26. decembra zopet gledališko prireditev pri Martinovcu. Vrli homški fantje in dekleta so igrali dve burki in so tako spravili vse številne posetnike v dobro voljo. Za predpust pa pripravljajo naši cerkveni pevci zopet nekaj veselega. Takrat te pridite poslušati! Razrešen je upraviteljstva imovine bivšega prosvetnega društva g. nadučitelj Miro Počakaj. V kratkem času se bo ustanovilo novo prosvetno društvo. Izumrli še ne bomo, saj smo imeli v preteklem letu 37 rojstev, 17 mrličev in 6 porok. Prva se je v letčnjem predpustu poročila marljiva čitateljica dobrih knjig in časopisov ter večletna

Presvetili ter preiskali smo prostorno jamo, ki pelje vedno bolj navzdol in ob rob prepada, po kojega dnu se spušča v slišnih valčkih voda, katera teče in brzi skozi od bogznaj odkod in se prikaže na prosto neznano kje.

Po navpični steni v prepad ni mikalo nobenega. Prepustili smo nasičenje nadaljnje radovednosti mlajšim, ki bodo stikali tamkaj za nami.

Kot spomin na obisk jam si je vzel vsak po eno lobakarsko palico in že smo bili po vrvi zunaj v gozdu.

Sem že omenil, da je bil prijatelj Joža ob odkritju jame star 60 let, Palošek ne veliko manj in radi tega sem tiščal pred razhodom v oba, da sta me poučila iz svojih mladostnih spominov: kedo so bili tobakarji, kod so se klatili in zakaj za božjo voljo so se zatekali v tako skrito podzemeljsko votlino.

Kar sem zvedel v Kostanjevini ob baš po dolgih letih na novo odkriti jami, je v tesni zvezi s povestjo. Popis odkritja jame je bil potreben za boljše razumevanje nadaljnega razvoja vode Lapuhovega Vinka, glavarja obsotlskih rakarjev.

Preiskava o Vinkovi krivdi ali nedolžnosti ni bila enostavna ter kratka. Gradiva za in proti se je nakopičilo toliko, da ga je preiskovalni sodnik, kateremu se ni mudilo nikamor, zmagoval počasi. Bogznaj koliko prič je bilo zaslišanih. Zapiski izpovedb raznih oseb iz Hrvaške so lezli polževo pot, predno so dospeli v Brežice.

Osumljenec sam je bil izprašan o zadevah, o položajih in o sestankih z osebami, katere so mu bile povsem neznane. Tudi za krepko mladega človeka, kakor je bil Lapuh, ni malenkost, če ga trpinčiš ter mučiš neprestano z izpraševanjem ter nastavljanjem besednih pasti. Treba paziti na vsako besedo, katero da obdolženec na zapisnik. Gorje, če se križajo ter si nasprotujejo njegove izjave. Preiskovalni sodnik ima vse pred seboj zabeleženo črno na belem; osumljeni mora dajati vedno nove odgovore in mu je pri tem skrajno težavnem poslu edina opora spomin.

(Dalje sledi.)

Širite „Slov. gospodarja“!

sebnih avtomobilov. S temi vozili namerava Frobenius prepotovali osrednjo Saharo (puščava v Afriki) in ekvatorski del vzhodne Afrike. Trenotno proučuje Frobenius predzgodovinsko civilizacijo Norveške, Švedske, Južne Afrike, Abesinije in Palestine. Po vseh teh deželah ima svoje sotrudnike. Po dosedanjih uspehih raziskovanju je Frobenius prepričan, da pravir vse civilizacije in zibelj človeštva ni bila Azija, marveč Afrika.

330 let staro vino. Najstarejša vinskokletarska trdka na Poljakem »Fakir« je v letu 1604 prodala svoje stare zaloge vina. Bila so to vina iz leta 1610. Vse seve v Ameriko.